

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการเผยแพร่ภาพสดลามก ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในต่างประเทศ และประเทศไทย

ปัจจุบันสื่อลามกอนาจารได้แพร่สู่สาธารณะอย่างแพร่หลาย การแพร่ภาพสื่อลามกได้มีการพัฒนารูปแบบต่าง ๆ ไปตามยุคสมัยโดยเฉพาะในปัจจุบันที่เทคโนโลยีสารสนเทศด้านการติดต่อสื่อสารในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้รับการพัฒนา และเป็นที่นิยมของคนทั่วโลกยิ่งทำให้การแพร่สื่อลามกอนาจารสามารถแพร่สู่สังคมได้อย่างรวดเร็วและขยายวงกว้างมากขึ้น เช่น การแพร่ภาพสดลามกอนาจารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่งอันเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการติดต่อสื่อสาร แม้ทุกประเทศจะมีบทบัญญัติของกฎหมาย เพื่อควบคุมการเผยแพร่สื่อลามกก็ตามแต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ โดยเฉพาะการเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตในเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ซึ่งนับเป็นปัญหาที่สำคัญที่จะต้องควบคุมมิให้มีการเผยแพร่สื่อลามกอนาจารในเครือข่ายสังคมออนไลน์ดังกล่าว อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่เด็กและเยาวชนรวมถึงวัฒนธรรมอันดีของประเทศ จึงควรมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เดิม รวมทั้งมีการออกกฎหมายใหม่เพื่อให้ครอบคลุมถึงปัญหาดังกล่าว

3.1 มาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศ

3.1.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

วันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ สมัยที่ 3 ได้มีมติรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งถือเป็นการวางรากฐานด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศฉบับแรกของโลก และเป็นพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่มีอยู่ในปัจจุบัน ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเป็นมาตรฐานที่ประเทศสมาชิกทุกประเทศใช้ร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของปัจเจกบุคคล ให้มีความเคารพต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนมีหลักเกณฑ์สำคัญ คือ การมุ่งคุ้มครองบุคคลโดยถือว่าบุคคลทุกคนมีอิสระ และเสมอภาคกันในศักดิ์ศรีและสิทธิ¹ ทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพ² และจะถูกแทรกแซงในความเป็นส่วนตัว สิทธิในครอบครัว ที่อยู่อาศัย การสื่อสาร เกียรติยศชื่อเสียงไม่ได้³ และบุคคลทุกคนยังมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก การแสดงความคิดเห็น การรับ ส่ง ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ⁴ โดยรัฐต้องส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิดังกล่าว อีกทั้งบุคคลทุกคนในฐานะสมาชิกของสังคมยังมีสิทธิในหลักประกันทางสังคม ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อันจำเป็นสำหรับศักดิ์ศรีของตนและการพัฒนาบุคลิกภาพอย่างอิสระ โดยรัฐและความร่วมมือระหว่างประเทศ⁵

อย่างไรก็ตามเมื่อบุคคลทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพต่าง ๆ ก็ย่อมมีข้อจำกัดในการใช้สิทธิและเสรีภาพดังกล่าว เพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยบุคคลทุกคนมีหน้าที่ต่อชุมชน การใช้สิทธิและเสรีภาพของทุกคนจึงต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดเพียงเท่าที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย เพื่อเป็นการยอมรับและเคารพต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น และให้สอดคล้องต่อศีลธรรม ความสงบเรียบร้อยของประชาชนและสภาพของสังคมที่เป็นประชาธิปไตย⁶

กล่าวโดยสรุปคือ จากบทบัญญัติของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน จะเห็นได้ว่าสิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลทุกคนที่จะต้องได้รับการรับรองและคุ้มครอง การจำกัดหรือแทรกแซงจะกระทำมิได้ เว้นแต่การจำกัดหรือแทรกแซงนั้นเพื่อเป็นการเคารพต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น และเพื่อเป็นการรักษาศีลธรรมและความสงบเรียบร้อยของสังคม ผู้วิจัยเห็นว่าในการเผยแพร่ภาพสดผ่านสื่อสังคมออนไลน์เป็นสิทธิและเสรีภาพที่บุคคลทุกคนสามารถกระทำได้ แต่หากการใช้สิทธิดังกล่าวเป็นการกระทำอันมีลักษณะลามกอนาจาร โดยการเผยแพร่ภาพสดลามกอนาจารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การกระทำดังกล่าวบุคคลทุกเพศทุกวัยสามารถรับข้อมูลดังกล่าวได้โดยไม่จำกัด ทั้งการกระทำดังกล่าวอาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการลอกเลียนแบบหรืออาจนำไปสู่การก่ออาชญากรรมทางเพศอื่น ๆ อันส่งผลกระทบต่อเด็ก เยาวชน สังคมและศีลธรรมอันดี รัฐจึงต้องมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมการใช้สิทธิดังกล่าวเพื่อเป็นการป้องกันเด็ก เยาวชน และสังคม ทั้งเพื่อเป็นการรักษาศีลธรรมและความสงบเรียบร้อยของสังคมตามหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

¹ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 1.

² ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 3.

³ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 12.

⁴ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 19.

⁵ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 22.

⁶ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 29.

3.1.2 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่จัดทำขึ้นโดยสหประชาชาติ และได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly) ในปี 2532 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่ได้รับการรับรองมากที่สุดในโลก ซึ่งเกือบทุกประเทศ (196 ประเทศ) ได้เข้าเป็นภาคีสมาชิก ซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กคำนึงถึงเด็กที่ยังเติบโตไม่เต็มที่ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจโดยเด็กจะต้องได้รับการดูแลและคุ้มครองทางกฎหมายเป็นพิเศษอย่างเหมาะสม ซึ่งได้วางหลักการสำคัญเกี่ยวกับเด็กไว้ได้แก่⁷

- 1) สิทธิที่จะมีชีวิตรอด
- 2) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา
- 3) สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง
- 4) สิทธิในการมีส่วนร่วม

อนุสัญญาข้อที่ 17 รัฐภาคียอมรับในหน้าที่อันสำคัญของสื่อมวลชน และจะประกันว่าเด็กสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและวัสดุจากแหล่งต่าง ๆ กันทั้งในประเทศและระหว่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลข่าวสารและวัสดุที่มุ่งส่งเสริมความผาสุกทั้งทางสังคม จิตใจ และศีลธรรม ตลอดจนสุขภาพกายและจิตของเด็ก เพื่อการนี้รัฐภาคีจะ

(ก) ส่งเสริมให้สื่อมวลชนเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและวัสดุ ที่จะมีประโยชน์ทางสังคมและวัฒนธรรมแก่เด็ก และโดยสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของข้อ 29

(ข) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการผลิต แลกเปลี่ยนและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและวัสดุดังกล่าว จากแหล่งข้อมูลทางวัฒนธรรมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

(ค) ส่งเสริมการผลิตและเผยแพร่หนังสือสำหรับเด็ก

(ง) ส่งเสริมให้สื่อมวลชนให้ความสนใจเป็นพิเศษกับความจำเป็นทางด้านภาษาของเด็กที่เป็นสมาชิกของชนกลุ่มน้อยหรือชนพื้นเมือง

(จ) ส่งเสริมการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการป้องกันเด็ก จากข้อมูล ข่าวสาร และวัสดุที่เป็นอันตรายต่อความอยู่ดีกินดีของเด็ก ทั้งนี้โดยคำนึงถึงบทบัญญัติในข้อ 13 และ 18

⁷ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2557). *อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.djop.go.th/law/2012-06-30-16-03-00>. [2560, 12 ธันวาคม]

อนุสัญญาข้อที่ 19

1. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ด้านนิติบัญญัติ บริหาร สังคม และการศึกษา ในอันที่จะคุ้มครองเด็กจากรูปแบบทั้งปวงของความรุนแรง ทั้งทางร่างกายและจิต การทำร้าย หรือการกระทำอันมิชอบ การทอดทิ้งหรือการปฏิบัติโดยประมาท การปฏิบัติที่ผิดหรือการแสวงประโยชน์ รวมถึงการกระทำอันมิชอบทางเพศขณะอยู่ในความดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือบุคคลอื่นใดซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแล

2. ตามแต่จะเหมาะสม มาตรการคุ้มครองเช่นว่านี้ ควรรวมถึงกระบวนการที่มีประสิทธิผลสำหรับการจัดตั้งแผนงานทางสังคม ในอันที่จะให้การสนับสนุนที่จำเป็นแก่เด็กและบุคคลซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแล ตลอดจนกระบวนการที่มีประสิทธิผลสำหรับการป้องกันในรูปแบบอื่น และให้มีการระงับ การรายงาน การส่งเรื่องเพื่อพิจารณา การสืบสวน การปฏิบัติ และการติดตามเรื่องของกรณีการปฏิบัติที่ผิดต่อเด็กตามที่ระบุนมาแล้วข้างต้น และในกรณีที่เหมาะสมให้ทางตุลาการเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

อนุสัญญาข้อที่ 34 รัฐภาคีรับที่จะคุ้มครองเด็ก จากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการกระทำทางเพศที่มีขอบทุกรูปแบบ เพื่อการนี้ รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งมาตรการภายในประเทศ และมาตรการทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อป้องกัน

(ก) การชักจูง หรือบีบบังคับเด็กให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศใด ๆ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(ข) การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการค้าประเวณี หรือการกระทำอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเพศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(ค) การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการแสดงลามกอนาจาร และที่เกี่ยวกับสิ่งลามกอนาจาร

กล่าวโดยสรุปคือ จากอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแสดงให้เห็นว่าเด็กเป็นบุคคลที่สำคัญ และต้องได้รับการคุ้มครองดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษโดยเด็กจะต้องได้รับข้อมูลข่าวสารที่ส่งเสริมทางด้านจิตใจ และศีลธรรมตามอนุสัญญาข้อที่ 17 ทั้งจะต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการกระทำ หรือการแสวงหาประโยชน์อันมิชอบในทางเพศตามอนุสัญญาข้อที่ 19 และข้อที่ 34 ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก รัฐจึงต้องตรากฎหมายเพื่อเป็นการคุ้มครองเด็กจากข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะที่มากับสื่อสังคมออนไลน์ เช่น การเผยแพร่ภาพลามกผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เด็กเกิดพฤติกรรม การลอกเลียนแบบการกระทำในลักษณะดังกล่าว ทั้งเพื่อเป็นการป้องกันมิให้เด็กตกเป็นเหยื่อ

ในการกระทำความผิดทางเพศหรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กทุกรูปแบบเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กดังกล่าว

3.2 มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเผยแพร่ภาพลามกอนาจารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในต่างประเทศ

3.2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการเผยแพร่ภาพลามกอนาจารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของสหราชอาณาจักร

สหราชอาณาจักรมีกฎหมายที่ควบคุมเกี่ยวกับสิ่งลามกหลายฉบับ เมื่อพิจารณาจากกฎหมายต่าง ๆ พบว่าสิ่งใดเป็นสิ่งลามก สิ่งนั้นต้องก่อให้เกิดความเสียหายต่อศีลธรรมอันดีของสังคม สิ่งลามกจะมีอิทธิพลต่อร่างกายและจิตใจโดยก่อให้เกิดความเสื่อมทั้งร่างกายและจิตใจ

กฎหมาย The Obscene Publications Act 1959 เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ในการควบคุมเกี่ยวกับสิ่งลามกของสหราชอาณาจักร โดยได้วางหลักกฎหมายห้ามการเผยแพร่สิ่งลามกที่ปรากฏในรูปแบบของข้อความที่บรรจุหรือปรากฏออกมาเป็นรูปร่างเพื่อให้สามารถอ่าน มองเห็นได้และรวมถึงการบันทึกเสียงบันทึกภาพหรือการบันทึกลงบนวัตถุอื่น และยังสามารถกำหนดฐานความผิดสำหรับการเผยแพร่สิ่งลามกเอาไว้ ดังนี้

- 1) การตีพิมพ์ จำหน่าย การเผยแพร่ ขายให้เช่า หรือให้ยืมสิ่งลามก
- 2) กระทำให้สิ่งที่บรรจุหรือปรากฏข้อความอันเป็นสิ่งลามก เพื่อให้พบเห็น หรือเพื่อให้มีการบันทึก แสดง เล่น หรือนำออกฉาย

ผู้ใดกระทำการเผยแพร่สิ่งลามกให้ปรากฏต่อสาธารณะชน มีความผิดตามกฎหมายต้องรับโทษสองลักษณะ คือ

(1) กรณีลงโทษตามการพิจารณาคดีโดยรวบรัด (Summary) ซึ่งจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันปอนด์หรือตามที่ศาลกำหนด (Prescribed Sum) หรือทั้งจำหรือปรับ ซึ่งการพิจารณาคดีโดยรวบรัด เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ศาล Magistrates ซึ่งการดำเนินกระบวนการพิจารณาประเภทนี้จะไม่ใช้ระบบลูกขุน (jury) ในการตัดสินจะมีเพียงผู้พิพากษาเป็นผู้ตัดสินความผิดและกำหนดโทษ คดีที่ใช้การพิจารณาลักษณะนี้จะเป็นคดีที่ไม่ร้ายแรง

(2) กรณีลงโทษตามการพิจารณาคดีโดยคำฟ้องคดีอุกฉกรรจ์ (Indictment) ซึ่งมีอัตราโทษสูง การดำเนินกระบวนการพิจารณาประเภทนี้เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีโดยมีลูกขุนในการตัดสินความผิด และผู้พิพากษาจะเป็นผู้กำหนดโทษสำหรับความผิดนั้น การพิจารณาคดีลักษณะนี้จะเป็นคดีความผิดร้ายแรง

กฎหมาย The Obscene Publications Act 1959 แก้ไขในปี ค.ศ.1964⁸

มาตรา 1

(1) ตามความมุ่งหมายของกฎหมายนี้ จะถือได้ว่าสิ่งหนึ่งเป็นการอนาจารหากว่าโดยภาพรวมทั้งหมดแล้วสิ่งนั้นส่งผลกระทบต่อ หรือส่วนใดส่วนหนึ่งส่งผลกระทบต่อทำให้บุคคลซึ่งดูเหมือนว่าจะได้อ่าน มองดู หรือได้ยินเนื้อหาที่อยู่ในหรือประกอบเข้าด้วยกันในนั้น โดยเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ปวงประพฤตินั้นเสื่อมเสียทางศีลธรรมหรือเสื่อมทราม

(2) ในกฎหมายนี้ “สิ่ง” หมายถึง การพรรณนาใด ๆ เกี่ยวกับสิ่งที่มีอยู่ในหรือประกอบเข้ากันที่จะได้อ่าน หรือมองดู หรือทั้งสองประการ สิ่งบันทึกเสียง ภาพยนตร์ใด ๆ หรือสิ่งบันทึกภาพอื่น ๆ

(3) ตามความมุ่งหมายของกฎหมายนี้ บุคคลที่เผยแพร่สิ่งดังกล่าว คือ ผู้ที่

(a) แจกจ่าย แพร่กระจาย ขาย ให้เช่า ให้ หรือให้ยืมสิ่งนั้น หรือเสนอขายหรือให้เช่าสิ่งนั้น หรือ

(b) ในกรณีที่เป็นสิ่งที่มีอยู่ในหรือประกอบเข้ากันสำหรับมองดูได้ หรือที่เป็นบันทึกแสดง เล่น หรือทำให้สิ่งนั้นปรากฏ หรือในกรณีที่เป็นข้อมูลที่เก็บไว้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ถ่ายทอดข้อมูลนั้นออกไป

(4) ตามความมุ่งหมายของกฎหมายนี้ บุคคลที่เผยแพร่สิ่งดังกล่าวยังรวมถึงซึ่งเป็นผู้ใดที่บันทึกไว้โดยบุคคลนั้นเอง โปรแกรมที่อยู่ในบริการทางโปรแกรม

มาตรา 2

(1) บุคคลใดที่เผยแพร่สิ่งนี้อนาจาร ไม่ว่าจะเพื่อหาผลประโยชน์หรือไม่ก็ตาม หรือผู้ที่มีสิ่งนี้อนาจารไว้เพื่อการเผยแพร่เพื่อหาผลประโยชน์ (ไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น) ต้องรับผิดชอบ

(a) เมื่อถูกตัดสินว่าผิดจากการพิจารณาคดีโดยรวบรัด ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกิน 100 ปอนด์ หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน

(b) เมื่อถูกตัดสินว่าผิดคำฟ้องในคดีอาญาอุกฉกรรจ์ ต้องระวางโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือทั้งจำคุกและปรับ⁹

(2) (ถูกยกเลิก)

(3) ต้องฟ้องคดีตามมาตรา 1 นี้ไม่เกินกว่า 2 ปี นับตั้งแต่กระทำความผิด

⁸ *Obscene Publications Act 1959 (OPA)* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/Eliz2/7-8/66/section/1>. [2561, 25 มกราคม]

⁹ แก้ไขเพิ่มเติมเมื่อ 26 มกราคม 2552 (2009) โดย *Criminal Justice and Immigration Act 2008*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/Eliz2/7-8/66/section/2>. [2561, 25 มกราคม]

กฎหมายกำหนดความผิดสำหรับการกระทำและการเผยแพร่สิ่งที่ไม่เหมาะสม ประเด็นพิจารณาความหนักเบาในการดำเนินคดีผู้กระทำ ได้แก่ ระดับและประเภทของการอนาจารประกอบกับรูปแบบที่นำเสนอ เช่น ผลกระทบจากข้อความที่พิมพ์มีน้อยกว่าการกระทำที่ปรากฏในภาพเคลื่อนไหวหรือภาพถ่าย ข้อพิจารณาเกี่ยวกับประเภทและระดับความเสี่ยงในเชิงพาณิชย์ การกระทบต่อเด็กหรือผู้ใหญ่ที่มีภาวะเปราะบาง เมื่อมีการเผยแพร่สาธารณชนโดยทั่วไปสามารถเห็นได้ ไม่ว่าจะผ่านสำนักข่าว เว็บไซต์ ช่องทางที่เด็กเข้าถึงได้ง่าย¹⁰

คดี R v Perrin [2002] EWCA Crim 747 เมื่อปี 2002 ศาลชี้ให้เห็นว่า การประเมินว่าการเผยแพร่เว็บเพจของบริษัทอเมริกันแห่งหนึ่งฝ่าฝืน มาตรา 2 ของกฎหมาย Obscene Publications Act 1959 หรือไม่ ไม่จำเป็นต้องแสดงให้ศาลเห็นว่าการดำเนินการตามขั้นตอนหลัก ๆ ที่เกี่ยวกับการเผยแพร่ นั้นเกิดขึ้นภายในเขตอำนาจของศาลอังกฤษ ในคดีนี้มีประเด็นพิจารณาเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายนี้ ศาลชี้ให้เห็นว่าการถ่ายทอดโดยส่งข้อมูลเป็นการเผยแพร่ (Publication)¹¹ และในคดี R v Waddon เมื่อปี 2000 การเผยแพร่รวมถึงการโอนถ่ายข้อมูลทั้งเข้าสู่ระบบ และออกจากระบบทางออนไลน์¹²

กล่าวโดยสรุปคือ การเผยแพร่สิ่งลามกอนาจารของสหราชอาณาจักรไม่ว่าเพื่อหาผลประโยชน์หรือไม่ก็ตามถือว่าเป็นความผิด โดยอัตราโทษที่ผู้กระทำความผิดที่จะได้รับพิจารณาว่าการเผยแพร่สิ่งลามกอนาจารนั้นเป็นการกระทบต่อเด็กหรือเยาวชนหรือไม่ เนื่องจากเผยแพร่สู่สาธารณชนโดยเฉพาะผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย สหราชอาณาจักรจึงต้องบัญญัติกฎหมายเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำแนวทางในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการกระทำดังกล่าว ของสหราชอาณาจักรมาเป็นแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (4)

¹⁰ CPSUK. (n.d.). *Obscene Publications*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.cps.gov.uk/legal-guidance/obscene-publications>. [2561, 25 มกราคม]

¹¹ CPSUK. (n.d.). *Guidelines on prosecuting cases involving communications sent via social media*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.cps.gov.uk/legal-guidance/guidelines-prosecuting-cases-involving-communications-sent-social-media>. [2561, 25 มกราคม]

¹² CPSUK. (n.d.). *Obscene Publications*. อ้างแล้วเชิงบรรณที่ 10.

3.2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการเผยแพร่ภาพลามกอนาจารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของสาธารณรัฐอินเดีย (Information Technology Act, 2000, as Amended by Information Technology Act, 2008)

กฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ ค.ศ. 2000 แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ ค.ศ. 2008¹³

มาตรา 67 “ผู้ใดก็ตามเผยแพร่หรือถ่ายทอด หรือทำให้เผยแพร่หรือถ่ายทอดในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งสื่อสิ่งใด ๆ ที่กระตุ้นกำหนดหรือทำให้คนอยากในตัณหาราคะ หรือก่อให้เกิดผลทำให้บุคคลซึ่งดูเหมือนว่าจะได้อ่าน มองดู หรือได้ยินเนื้อหาที่อยู่ในหรือประกอบเข้าด้วยกันในนั้น โดยเกี่ยวข้องกับการกระทำที่พึงประพฤติดนเสื่อมเสียทางศีลธรรมหรือเสื่อมทราม ต้องระวางโทษสำหรับกระทำความผิดครั้งแรกจำคุกไม่เกิน 3 ปีและปรับไม่เกิน 5 แลค (500,000) รูปี และในกรณีที่กระทำความผิดครั้งที่สองขึ้นไปต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีและปรับไม่เกิน 10 แลค (1,000,000) รูปี”

ภายใต้มาตรานี้การเผยแพร่หรือถ่ายทอด หรือทำให้เผยแพร่หรือถ่ายทอดในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เผยแพร่ (Publish) ในที่นี้ หมายถึง ทำให้ข้อมูลสารสนเทศใด ๆ ถูกกระจายออกไปและแพร่ภาพ แพร่เสียงอย่างเป็นทางการโดยการออกและการขายสำเนาสิ่งนั้น ไม่ว่าในรูปของสิ่งพิมพ์หรืออิเล็กทรอนิกส์สู่สาธารณะทั่วไป ถ่ายทอด (Transmit) ในที่นี้ หมายถึง โอนไป ผ่าน สื่อสารสื่อกลางสำหรับส่งต่อหรือส่งสัญญาณภาพที่มองเห็นได้ไปยังบุคคลหนึ่งหรือหลายคนทำให้เผยแพร่หรือถ่ายทอดในที่นี้หมายถึง ก่อให้เกิดผลทำให้สารสนเทศบางอย่างออกสู่สาธารณะไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม รวมถึงโดยผ่านผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตหรือเว็บไซต์ผ่านระบบเครือข่ายโปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์¹⁴

ในกฎหมายฉบับแก้ไขเพิ่มเติมปี 2008 บัญญัติความผิดเกี่ยวกับการแสดงให้เห็นโดยเผยแพร่หรือถ่ายทอดหรือทำให้เผยแพร่ หรือถ่ายทอดการกระทำหรือพฤติกรรมชัดเจนทางเพศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นความผิดที่ร้ายแรงตาม มาตรา 67A จึงมีบทลงโทษที่หนักกว่า มาตรา 67

มาตรา 67A “ผู้ใดก็ตามเผยแพร่หรือถ่ายทอด หรือทำให้เผยแพร่หรือถ่ายทอดในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งสื่อสิ่งใด ๆ ที่แสดงให้เห็นการกระทำหรือพฤติกรรมชัดเจนทางเพศต้องระวางโทษสำหรับกระทำความผิดครั้งแรกจำคุกไม่เกิน 5 ปีและปรับไม่เกิน 10 แลค (1,000,000) รูปี และในกรณีที่กระทำความผิดครั้งที่สองขึ้นไปต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปีและปรับไม่เกิน 10 แลค (1,000,000) รูปี”

¹³ *Information Technology Act, 2000, as Amended by Information Technology Act, 2008*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.meity.gov.in/writereaddata/files/itact2000/it_amendment_act2008.pdf. [2561, 25 มกราคม]

¹⁴ Panday, A., *Punishment for Publishing or Transmitting Obscene Material in Electronic Form. I –Pleadors*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://blog.ipleaders.in/obscene-material-electronic-form>. [2561, 25 มกราคม]

บทบัญญัติในมาตรา 67 และ 67A ไม่ใช่บังคับกับ

(i) พิสูจน์ให้เห็นด้วยเหตุผลว่าเหมาะสมต่อสาธารณชนจากหนังสือ แผ่นพับ เอกสาร งานเขียน ภาพวาด สิ่งที่แสดงให้เห็นหรือเป็นรูปประบายสีในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีการเผยแพร่เพื่อประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์ วรรณกรรม ศิลปะ การเรียนรู้หรือวัตถุประสงค์อื่นที่เป็นเรื่องทั่วไป หรือ

(ii) สิ่งซึ่งเก็บไว้หรือใช้ประโยชน์โดยสุจริตเป็นมรดกหรือในทางศาสนา

กล่าวโดยสรุปคือ การเผยแพร่หรือถ่ายทอดสื่อลามกอนาจารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในสาธารณรัฐอินเดียมีกฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ โดยในการกระทำความผิดครั้งแรก กฎหมายกำหนดจำคุกไม่เกิน 3 ปีและปรับไม่เกิน 5 แลค (500,000) รูปี และในกรณีที่กระทำความผิดครั้งที่สองขึ้นไปต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีและปรับไม่เกิน 10 แลค (1,000,000) รูปี โดยจะเห็นได้ว่าในการกระทำความผิดครั้งแรกและครั้งที่สองขึ้นไปมีอัตราโทษที่แตกต่างกันโดยมีการเพิ่มอัตราโทษจำคุกเป็น 2 ใน 3 จากการกระทำความผิดครั้งแรกและเพิ่มโทษปรับอีก 1 เท่า จากการกระทำความผิดครั้งแรก และโทษที่ผู้กระทำความผิดได้รับคือ ทั้งจำคุกและปรับ ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำลักษณะของการเพิ่มโทษจำคุกและโทษปรับของสาธารณรัฐอินเดียมาเป็นแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (4)

3.2.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการเผยแพร่ภาพลามกอนาจารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของสาธารณรัฐประชาชนจีน (Criminal Law of the People's Republic of China)

กฎหมายอาญาของสาธารณรัฐประชาชนจีน หมวด 9 อาชญากรรมเกี่ยวกับการผลิต การขาย และการเผยแพร่สิ่งลามกอนาจาร

มาตรา 363

“ผู้ใดก็ตามผลิต ทำสำเนา เผยแพร่สู่สาธารณะ ขาย หรือเผยแพร่สิ่งลามกอนาจารโดยมุ่งหมายในการหากำไร ต้องรับโทษจำคุกตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ โทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี กักขัง หรือกักบริเวณ หรือคุมประพฤติ และปรับ หากพฤติการณ์ร้ายแรง ต้องระวางโทษจำคุกไม่ต่ำกว่า 3 ปี แต่ไม่เกินกว่า 10 ปีและปรับ หากพฤติการณ์ร้ายแรงอย่างยิ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่ต่ำกว่า 10 ปีหรือจำคุกตลอดชีวิตและปรับหรือยึดทรัพย์สิน”

คดีหญิงสาวอายุ 21 ปี (Sherry Gun หรือ Lin) ออกอากาศสดทางออนไลน์ร่วมกัน 4 คน โดยตั้งชื่อคลิปว่า “ความสัมพันธ์แบบ 4 คนที่เฉิงตู (Foursome in Chengdu)” ซึ่งมีความยาว 2 นาที และได้รับความนิยมมากจนติดอันดับ ด้วยหวังว่าจะมีชื่อเสียงในโลกอินเทอร์เน็ต หญิงสาวคนนี้เคยทำงานเป็นพนักงานขายแต่ลาออกจากการงานเพื่อหารายได้แบบเต็มเวลาจากการออกอากาศสดทาง

ออนไลน์ก่อนถูกจับกุมที่บ้านของเธอ โดยพบว่าจากชื่อผู้ใช้ทั้งหมดของเธอมียังมีจำนวนผู้ติดตาม 40,000 คน โดยมีข้อมูลว่าจาก 31 คลิปวิดีโอของเธอสร้างรายได้ให้เธอ 75,000 หยวน โดยส่วนใหญ่พบว่ามียุติกรรมลามกอนาจาร ผู้กระทำความผิดในลักษณะนี้มักจะถูกลงโทษจำคุกน้อยกว่า 3 ปี แต่การกระทำนี้ถือเป็น “คดีขั้นรุนแรง” จึงถูกตัดสินลงโทษจำคุก 4 ปี สำหรับอีกสองคน (จาก 3 คน) ถูกตัดสินลงโทษปรับ 100,000 หยวน (คิดเป็นเงินไทยประมาณ 495,215 บาท)

ปัจจุบันในสาธารณรัฐประชาชนจีน มีมากกว่า 200 เว็บไซต์ที่มีการออกอากาศสดโดยส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงวัยรุ่นที่ออกอากาศสดกิจกรรมประจำวันของตัวเองจากเว็บแคมเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ต ต่อหน้าผู้ชมแบบสด ๆ และมีการแข่งขันกันมากขึ้นกว่าในอดีต สำหรับหญิงสาวที่ต้องการเป็นที่รู้จักและชื่นชอบของคนทั่วไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ (ซึ่งรวมถึงศูนย์รายงานอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต (ICRC) สังกัดกระทรวงความมั่นคงสาธารณะของสาธารณรัฐประชาชนจีน (Ministry of Public Security)¹⁵ จะตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมายกับการกระทำที่เข้าข่ายเป็นความผิด¹⁶ เช่น สถานีข่าว CCTV ของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนรายงานว่า มีการออกมาตรการห้ามแพลตฟอร์ม ออกอากาศสดการแสดงของหญิงสาวที่กำลังกินกล้วย โดย “ออกไปในทางลามก ขั้วกามารมณ์” และนุ่งกางเกงตัวเล็กและเปลือยร่างกายท่อนบน โดยกำหนดให้แพลตฟอร์มที่ให้บริการออกอากาศสดต้องติดตามตรวจสอบและระงับต่อการกระทำลักษณะเหล่านี้ให้หมดไป มาตรการนี้ออกมาเพื่อจัดการกับการให้บริการที่ไม่เหมาะสมที่กำลังเติบโตสูงขึ้นเรื่อย ๆ และสร้างรายได้ให้กับเซเลบออนไลน์ (online celebrities) ในภาคส่วนบริการออกอากาศสดซึ่งแต่เดิมมาไม่มีกฎเกณฑ์กำหนดไว้ชัดเจน โดยมีข้อมูลว่ามีมากกว่า 100 แพลตฟอร์มที่มีการออกอากาศสดในลักษณะนี้ นักสังคมวิทยาของมหาวิทยาลัย Tsinghua แสดงความคิดเห็นว่า ไม่ใช่เรื่องผิดศีลธรรมสำหรับผู้หญิงที่จะติดตามดู “เนื้อหาที่มีลักษณะอีโรติกและส่องไปในทางเพศ” ในอินเทอร์เน็ตแต่มีความเสี่ยงที่เด็ก ๆ สามารถเข้าไปดูวิดีโอเหล่านี้ได้ ดังนั้น จึงควรนำระบบเรตติ้งทางอินเทอร์เน็ตมาใช้กับวิดีโอที่ออกอากาศเพื่อจำแนกประเภทในลักษณะเดียวกับภาพยนตร์¹⁷

¹⁵ Lotus Ruan, (n.d.). *Exactly what policies are regulating China's live-streaming platforms?*. Blog-Wordpress. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://lotusruan.wordpress.com/2016/09/28/exactly-what-policies-are-regulating-chinas-live-streaming-platforms>. [2561, 25 มกราคม]

¹⁶ Rachel Deason, R. (2016, November 30). *Chinese Cam Girl Jailed for Livestreaming Sex*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.thatsmags.com/china/post/16578/four-years-for-foursome>. [2561, 25 มกราคม]

¹⁷ Phillips, T. (2016, May 9). *Gone bananas: China bans 'erotic' eating of the fruit on live streams*. The Guardian. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.theguardian.com/world/2016/may/09/gone-bananas-china-bans-erotic-eating-live-streams>. [2561, 30 มกราคม]

ในสาธารณรัฐประชาชนจีนคนที่ใช้แอป (App) สามารถเป็นดาราดได้ในสังคม มีผู้คนจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ที่ใช้แอปออกอากาศสดเพื่อให้ความบันเทิงแก่ผู้ชมทางออนไลน์ทุกคืน เช่น ร้องเพลง เต้น เล่าเรื่องขำขัน เป็นต้น และจะมีผู้ชมเข้ามาแสดงความคิดเห็นเป็นพันคนถึงแสนคน และจ่ายเงินกันแบบเรียลไทม์ โดยแอปยอดนิยมที่ใช้กันทั่วไปคือ Douyu TV, YY และ Ingkee โดยมีผู้ลงทะเบียนใช้บริการมากกว่า 200 ล้านคน และยังมีแอปและแพลตฟอร์มอีกเป็นร้อย ๆ ลักษณะการออกอากาศออนไลน์เช่นนี้เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ในสังคม ถูกตรวจสอบและเซ็นเซอร์แต่ก็เป็นแพลตฟอร์มที่ให้ความบันเทิงและเข้าถึงผู้คนจำนวนมากอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในสาธารณรัฐประชาชนจีน¹⁸

แพลตฟอร์มที่ให้บริการออกอากาศสดทางเว็บไซต์กำลังเติบโตอย่างรวดเร็วโดยประเภทการออกอากาศออนไลน์ที่ได้รับความนิยมจากผู้ชมมีผู้ติดตามมากที่สุด คือ ออกอากาศของนักเล่นเกมมืออาชีพเล่นเกมทางออนไลน์ โดยเกมที่ได้รับความนิยมสูงคือ Dota 2, League of Legends ส่วนประเภทการออกอากาศออนไลน์ที่ได้รับความนิยมด้วยเช่นกันคือ กิจกรรมที่แสดงไลฟ์สไตล์ของหญิงสาวสวยน่ารัก โดยสวมชุดวาบหวีพุดคุยและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ติดตามทางออนไลน์ เช่น หญิงสาวดังกล่าวออกอากาศการวาดรูปเพื่อแสดงทักษะความสามารถในศิลปะของเธอ ปรากฏว่าไม่ค่อยมีคนให้ความสนใจเกี่ยวกับการวาดรูปแต่ไปสนใจความสวยน่ารักและความวาบหวีของหญิงสาวมากกว่า โดยมีผู้ชมการออกอากาศสดมากกว่าสองแสนคน กระทรวงวัฒนธรรมของสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ทำการตรวจสอบแพลตฟอร์มออนไลน์หลัก ๆ ทั้งหมด ได้แก่ Douyou, Panda.tv, Huya, YY, Zhanqi TV เป็นต้น ซึ่งมีเนื้อหาทางเพศ การใช้ความรุนแรง และกระตุ้นให้ผู้ใช้ประกอบอาชญากรรม นอกจากนี้ผู้ให้บริการวิดีโอซึ่งออกอากาศหลักของจีน เช่น iQiyi, Letv และ Youku ซึ่งบางครั้งให้บริการออกอากาศสด ได้ให้คำมั่นสัญญาที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานบางอย่างเมื่อออกอากาศสด ได้แก่ ไล่ลายน้ำลงไปนภาพของวิดีโอ บันทึกเนื้อหาทั้งหมดที่ออกอากาศสดไว้อย่างน้อย 15 วัน ยืนยันชื่อจริงของผู้ออกอากาศ บันทึกชื่อผู้ออกอากาศที่ฝ่าฝืนกฎเกี่ยวกับเนื้อหาไว้ในบัญชีดำ (blacklist) และมอบหมายให้เจ้าหน้าที่เฝ้าดูเนื้อหาที่ออกอากาศสดตลอดวันทั้งคืน¹⁹

อีกกรณีหนึ่งคือ กลุ่มนักเรียนประถมอายุ 6 - 12 ปี ส่วนใหญ่เป็นเด็กหญิงถอดเสื้อผ้าออกและแสดงท่าทางส่อไปในทางเพศ ขณะที่ออกอากาศสดออนไลน์โดยผ่านแอป Meipei ซึ่งเป็น

¹⁸ Mateer, N. (2016, July 18). *Behind the Webcam with China's Live Streaming Stars*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.thatsmags.com/china/post/16578/four-years-for-foursome>. [2561, 30 มกราคม]

¹⁹ Custer, C. (2016, April 15). *China's live-streaming platforms are all under investigation for sex, violence, and crime*. TechinAsia. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.techinasia.com/chinas-livestreaming-platforms-investigation-sex-violence-crime>. [2561, 30 มกราคม]

แอปพลิเคชันหนึ่งที่ทำให้บริการส่งข้อความและวิดีโอของสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อให้มีคนที่ชื่นชอบและผู้ติดตามจากข้อความสนทนาของเด็กหญิงคนหนึ่งที่ออกอากาศสดอายุ 12 ปี มีผู้ติดตามประมาณ 2 หมื่นคนบอกว่าไม่ได้ทำเพื่อต้องการเงิน แต่เด็กทั้งหลายที่ไม่ระบุชื่อตัวเองเข้ามาร่วมกันถ่ายวิดีโอเพื่อความสนุกสนานและตอนนี้เธอเป็นคนที่ได้รับความนิยมนิยมชมชอบมากที่สุดในห้องเรียนของเธอแล้ว แอป Meipei ถูกกล่าวหาว่าช่วยเหลือการกระทำนี้โดยเผยแพร่วิดีโอลามกอนาจารของเด็กกระจายออกไปสู่สาธารณะ ขณะที่สามารถพบเห็นวิดีโอที่แสดงภาพนู้ดของเด็กและวิดีโอที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสมในแพลตฟอร์มต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม Meipei ได้กำหนดห้ามมิให้เด็กนักเรียนชั้นประถมใช้บริการออกอากาศสดในแพลตฟอร์มของ Meipei ตั้งแต่วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 เป็นต้นไป²⁰

รัฐบาลของสาธารณรัฐประชาชนจีนได้มีนโยบายเกี่ยวกับงานเซ็นเซอร์ให้แก่บริษัทอินเทอร์เน็ตทั้งหลาย อันเนื่องมาจากกลยุทธ์การควบคุมของผู้ควบคุมดูแลจากส่วนกลางต่อข่าววิดีโอ และเว็บไซต์สื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ที่กำลังเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อวันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2559 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แก่ กระทรวงวัฒนธรรม หน่วยงานและองค์กรภาครัฐที่ดูแลสื่อสารมวลชน หนังสือพิมพ์ วิทยุ ภาพยนตร์และโทรทัศน์ เช่น SARFT (องค์การวิทยุ ภาพยนตร์ และ โทรทัศน์) รวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจึงได้ร่วมทำความตกลงกับมากกว่า 20 บริษัทที่ดำเนินธุรกิจอินเทอร์เน็ตในเมืองปักกิ่ง ซึ่งความตกลงนี้เรียกว่า Beijing Internet Performing (Live-Broadcasting) Industry Self-Regulation Action Convention ซึ่งมีข้อกำหนดที่บริษัทดังกล่าวต้องปฏิบัติตาม ได้แก่²¹

1) ต้องมีการตรวจสอบชื่อจริงของผู้ออกอากาศสดทางอินเทอร์เน็ตทั้งหมด ต้องดำเนินการให้มีการลงทะเบียน ผู้ออกอากาศสดรายใหม่ตามขั้นตอนเพื่อตรวจสอบตัวตนซึ่งครอบคลุมการตรวจสอบความมีอยู่จริงและถูกต้องตรงกันของบัญชีธนาคาร ชื่อเจ้าของบัญชี หมายเลขและบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ลงทะเบียน การตรวจสอบความถูกต้องตรงกันของผู้ใช้งานต่อหน้าซึ่งตั้งคำถามทางวิดีโอแชตและต้องบันทึกไว้เป็นหลักฐานตรวจสอบในอนาคต

2) ไม่ลงทะเบียนให้กับผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

3) ต้องตรวจสอบผู้ออกอากาศสดทางอินเทอร์เน็ตที่ยังไม่เข้าสู่การตรวจสอบชื่อจริงให้เสร็จสิ้นในวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2559

²⁰ Li, W. (2017, December 4). *Chinese primary school kids live stream nude to get more followers*. GB times. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://gbtimes.com/chinese-primary-school-kids-live-stream-nude-to-get-more-followers>. [2561, 30 มกราคม]

²¹ Lotus Ruan, (n.d.). อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 15.

4) แพลตฟอร์มที่ออกอากาศสดทั้งหมดต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่เฉพาะเพื่อเก็บข้อมูลจากผู้ออกอากาศสดนำเข้าสู่ระบบและต้องไม่ปล่อยให้ข้อมูลรั่วไหล

5) หากแพลตฟอร์มหรือบริษัทที่ไม่สามารถอ้างอิงความเชื่อมโยงและตรวจสอบบัญชีธนาคารและข้อมูลตัวตนของผู้ใช้ได้ โดยไม่มีเหตุผลอันควร ต้องกำหนดให้ผู้ขออกอากาศสดลงทะเบียนในบัญชี Sina Weibo หรือ We Chat ซึ่งได้ตรวจสอบแล้ว เพื่อนำออกเผยแพร่สู่สาธารณะในจุดที่สังเกตเห็นได้ง่ายในเว็บไซต์ของแพลตฟอร์มนั้น ๆ หรือห้องออกอากาศสดที่เกี่ยวข้อง

6) ต้องมีลายน้ำตามลักษณะที่กำหนดไว้ใส่ลงไปในห้องออกอากาศสดทั้งหมด

7) ต้องเก็บเนื้อหาที่ออกอากาศสดทั้งหมด หากว่าภาพวิดีโอในแพลตฟอร์มมีความละเอียดหลายระดับ ต้องจัดเก็บด้วยความละเอียดสูงที่สุดไม่น้อยกว่า 15 วัน

8) ให้แพลตฟอร์มจัดให้มีการฝึกอบรมและชี้แนะแนวทางที่เข้มข้นขึ้นแก่ผู้ออกอากาศสด โดยเฉพาะเกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องห้ามตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ของภาครัฐ ไม่ว่าจะด้วยภาษาพูด ภาษาร่างกาย การแสดงออก และลักษณะอื่นใดแนะนำต่อผู้ออกอากาศสดให้มีการออกอากาศสดด้วยเนื้อหาที่เหมาะสมและในเชิงบวก

9) จัดตั้งระบบขึ้นบัญชีคำผู้ออกอากาศสดที่แพร่ภาพ แพร่เสียง เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเมือง อาวุธปืน ยาเสพติด การใช้ความรุนแรง และสิ่งลามกอนาจาร หากมีพฤติกรรมที่รุนแรง บริษัททั้งหมดต้องระงับใช้บัญชี เก็บรักษาข้อมูลผู้ใช้ หลักฐานวิดีโอที่มีเนื้อหาผิดกฎหมายโดยนำข้อมูลเหล่านี้เข้าสู่ฐานข้อมูลของสมาคมวัฒนธรรมอินเทอร์เน็ตแห่งเมืองปักกิ่งเพื่อคัดกรอง หากพบว่ามีเนื้อหาที่ต้องห้ามให้ขึ้นบัญชีดำและส่งไปยังแพลตฟอร์มออกอากาศสดทั้งหมด

10) มุ่งเน้นความรับผิดชอบขององค์กร โดยแพลตฟอร์มต้องใช้มาตรการที่มีประสิทธิผลเพื่อตรวจสอบตนเอง ปรับปรุงการจัดการภายใน และใช้ระบบการติดตามตรวจสอบเนื้อหาโดยจัดให้มีผู้ตรวจสอบเนื้อหาตลอด 24 ชั่วโมง พร้อมทั้งให้มีแผนความปลอดภัยของข้อมูลและแผนฉุกเฉิน รวมถึงการใช้การตรวจตราด้วยคนและเทคโนโลยีร่วมกัน

ทั้งนี้มีการกำหนดเกณฑ์สำหรับให้แพลตฟอร์มติดตามตรวจสอบเนื้อหาที่ออกอากาศสด โดยหากเกิดกรณีดังต่อไปนี้แพลตฟอร์มต้องรับผิดชอบ (1) หากวิดีโอที่มีเนื้อหาทางเพศออกอากาศสดมากกว่า 3 นาทีโดยไม่ได้สังเกตเห็น (2) หากว่าวิดีโอมีความยาวสั้นแต่อยู่บนแพลตฟอร์มหลายวันต่อเนื่องกันและ (3) หากว่ามีการประกาศโฆษณาล่วงหน้าหรือการประชาสัมพันธ์ในภายหลังต่อสาธารณชนเกี่ยวกับการออกอากาศสดมีเนื้อหาที่ผิดกฎหมายอยู่ แต่แพลตฟอร์มไม่ได้ระงับใช้บัญชีของผู้ออกอากาศสดตามกำหนดเวลา

เมื่อเดือนกันยายน 2559 องค์กรวิทย์ ภาพยนตร์ และโทรทัศน์ หรือ SARFT ของสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ออกประกาศ เรื่อง การสร้างความเข้มแข็งด้านการจัดการบริการออก

อากาศสดเสียงและภาพทางอินเทอร์เน็ต (Notice On Issues Concerning Strengthening Management Over Internet Audio-Visual Live-Broadcast Services) ประกาศนี้กำหนดให้แพลตฟอร์มและบุคคลธรรมดาที่ออกอากาศสดเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม กีฬา และอื่น ๆ ต้องมีใบอนุญาตการออกอากาศรายการทั้งเสียงและภาพ ผ่านเครือข่ายสารสนเทศซึ่งออกโดย SARFT หากว่าแพลตฟอร์มและบุคคลธรรมดาที่ออกอากาศสดอยู่ แต่ไม่มีใบอนุญาตจะไม่ได้รับอนุญาตให้บริการและทำธุรกิจนี้ต่อไปหากไม่ได้รับอนุญาตจาก SARFT และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง องค์กรหรือบุคคลธรรมดาไม่สามารถใช้ช่องทางแพร่ภาพแพร่เสียง วิดยู โททส์สแนร์หรือช่องทางที่เกี่ยวข้องระบุชื่อหรือโฆษณาธุรกิจ กำหนดให้ต้องลงทะเบียนและรายงานกิจกรรมที่ออกอากาศสดใด ๆ ล่วงหน้าต่อหน่วยงาน SARFT ระดับจังหวัดขึ้นไป มีข้อสังเกตว่าก่อนมีการออกประกาศนี้แพลตฟอร์มเพียงแค่นี้ได้รับอนุญาตจากกระทรวงวัฒนธรรมให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีกระบวนการที่ง่ายกว่า มีข้อกำหนดน้อยกว่า การยื่นขอใบอนุญาตดังกล่าวข้างต้น ซึ่งออกให้ยากและไม่ออกใบอนุญาตให้แก่บริษัทที่ต่างชาติเป็นเจ้าของ²²

เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2559 กระทรวงวัฒนธรรมได้ออกกฎเกณฑ์เพื่อการบริหารจัดการลักษณะการกระทำโดยการออกอากาศสด โดยกำหนดว่าแพลตฟอร์มที่ออกอากาศสดต้องได้รับใบอนุญาต และผู้ใดก็ตามที่อยากจะเผยแพร่วิดีโอต้องใช้ชื่อจริงของตนเองพร้อมกับนำบัตรประจำตัวประชาชน ไปลงทะเบียนในข้อ 9 ของกฎเกณฑ์ระบุว่า ผู้ให้บริการแพร่ภาพแพร่เสียงทางอินเทอร์เน็ต และผู้ใช้บริการแพร่ภาพ แพร่เสียงทางอินเทอร์เน็ตอาจไม่เข้าร่วมในกิจกรรมใด ๆ ที่เผยแพร่สิ่งลามกอนาจาร อย่างไรก็ตามไม่มีกฎหมายหรือกฎเฉพาะเกี่ยวกับกรณีที่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมประเภทนี้รวมถึงไม่มีกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่จำกัดผู้ที่ติดตามดูหรือเสียค่าใช้จ่ายในการดูวิดีโอที่มีลักษณะดังกล่าว²³

กล่าวโดยสรุปคือ การเผยแพร่สิ่งลามกอนาจารโดยมุ่งหมายในการค้าหรือหากำไรตามบทบัญญัติในกฎหมายอาญาของสาธารณรัฐประชาชนจีน หมวด 9 อาชญากรรมเกี่ยวกับการผลิต การขาย และการเผยแพร่สิ่งลามกอนาจาร มาตรา 363 จะเห็นได้ว่ากฎหมายดังกล่าวมีการบัญญัติลักษณะความรับผิดชอบ กรณีเผยแพร่สิ่งลามกอนาจารโดยมุ่งหมายในการหากำไร ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำแนวทางในการกำหนดความรับผิดชอบโดยเฉพาะสำหรับการกระทำความผิดดังกล่าวมาบัญญัติเป็นความผิดเฉพาะในกรณีการเผยแพร่ภาพสดลามกผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อประโยชน์ในทาง

²² Lotus Ruan, (n.d.). อังแล้วเซ็งอรรคที่ 15.

²³ Li, W. (2017, December 4). *Chinese primary school kids live stream nude to get more followers*. GB times. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://gbtimes.com/chinese-primary-school-kids-live-stream-nude-to-get-more-followers>. [2561, 30 มกราคม]

การค้าหรือหากำไรในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (4)

จากการศึกษาการเผยแพร่สื่อลามกอนาจารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สรุปได้ว่ากฎหมายของสหราชอาณาจักร The Obscene Publications Act 1995 เกี่ยวกับการเผยแพร่สิ่งลามกไม่ว่าเพื่อหาประโยชน์หรือไม่ก็ตามเป็นความผิด โดยอัตราโทษที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับพิจารณาว่ากระทบต่อเด็กและเยาวชนหรือไม่ เนื่องจากการเผยแพร่สู่สาธารณะผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เด็กและเยาวชนประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ง่าย ทั้งนี้เพื่อเป็นการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่อลามกอนาจาร ส่วนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการเผยแพร่ภาพลามกอนาจารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของสาธารณรัฐอินเดีย ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับการเผยแพร่หรือถ่ายทอดสื่อลามกอนาจารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีการกำหนดให้กระทำความผิดครั้งแรกจำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 5 แลก(500,000) รูปี (คิดเป็นเงินไทยประมาณ 247,218 บาท) และนอกจากนี้หากมีการกระทำความผิดในครั้งที่สองขึ้นไปต้องระวางโทษสูงขึ้นกว่าการกระทำความผิดครั้งแรกโดยต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี และปรับไม่เกิน 10 แลก (1,000,000) รูปี (คิดเป็นเงินไทยประมาณ 494,436 บาท) เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่าโทษในการเผยแพร่สื่อลามกของสาธารณรัฐอินเดียมีอัตราโทษสูงกว่าที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 และในกรณีการเผยแพร่สิ่งลามกอนาจารเพื่อประโยชน์ในการค้าหรือหากำไรกฎหมายอาญาของสาธารณรัฐประชาชนจีน หมวด 9 อาชญากรรมเกี่ยวกับการผลิต การขาย และการเผยแพร่สิ่งลามกอนาจาร ได้มีการบัญญัติไว้เป็นความผิดโดยเฉพาะ เมื่อพิจารณาจากกฎหมายของสหราชอาณาจักรสาธารณรัฐอินเดีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้วิจัยเห็นว่าในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (4) มิได้มีการบัญญัติแบ่งแยกลักษณะของความรับผิดชอบที่กระทำโดยมิได้มุ่งประโยชน์ในการโฆษณาขายสินค้าหรือหากำไร กับกรณีการกระทำเพื่อมุ่งประโยชน์ในการโฆษณาขายสินค้าหรือหากำไร ซึ่งหากมีการแบ่งลักษณะของการกระทำความผิดที่ชัดเจนจะส่งผลให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษที่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด ทั้งรูปแบบในการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีรูปแบบของการกระทำความผิดที่แตกต่างไปจากการกระทำความผิดที่ผ่านมา ดังนั้น จึงควรนำกฎหมายของต่างประเทศดังที่กล่าวมาในข้างต้นมาเป็นแนวทางในการกำหนดความรับผิด และโทษในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 แยกออกเป็นสองกรณี โดยกรณีแรกเกี่ยวกับการเผยแพร่ภาพลามกผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่มีได้มุ่งประโยชน์ในการโฆษณาขายสินค้าหรือหากำไร กรณีที่สอง การเผยแพร่ภาพลามกผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่มีได้มุ่งประโยชน์ในการโฆษณาขายสินค้าหรือหากำไร

เพื่อให้กฎหมายไทยสอดคล้องกับกฎหมายต่างประเทศ และให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในการป้องกัน ข่มขู่ยับยั้งการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าว จึงควรมีการเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560

3.3 มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเผยแพร่ภาพลามกอนาจารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในกฎหมายไทย

3.3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลไว้²⁴ โดยการกระทำใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะกระทำ และได้รับความคุ้มครองเท่าที่การใช้สิทธิและเสรีภาพนั้นไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น²⁵ การจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น โดยจะต้องไม่ขัดกับหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิ หรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควร และต้องใช้บังคับเป็นการทั่วไปไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง²⁶ ทั้งยังได้ให้การรับรอง คุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และการสื่อสารไว้ว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน²⁷

กล่าวโดยสรุปคือ ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่กระทำไปเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือเพื่อป้องกัน

²⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 4.

²⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 25.

²⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 26.

²⁷ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 34.

สุขภาพของประชาชน ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าในปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์ปรากฏข้อมูลที่ไม่เหมาะสม เช่น การเผยแพร่ข้อมูลอันมีลักษณะลามกอนาจาร ดังนั้น รัฐจึงต้องดำเนินการบัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองประชาชนจากข้อมูลที่ไม่เหมาะสมดังกล่าว โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากข้อมูลดังกล่าว หรืออาจมีการลอกเลียนแบบ อันจะส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดี สังคมและประเทศชาติต่อไป

3.3.2 ประมวลกฎหมายอาญา

เนื่องจากในปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์เป็นรูปแบบการสื่อสารที่ได้รับความนิยมจากบุคคลทุกเพศทุกวัย ดังนั้น สื่อสังคมออนไลน์จึงถูกใช้ในทางที่ดีและในทางที่ผิดกฎหมาย รวมถึงการกระทำที่เป็นความผิดทางอาญา แม้ประมวลกฎหมายอาญาจะมีได้วางบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิด โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ไว้ แต่บางมาตราก็สามารถนำมาปรับใช้กับการกระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ได้

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 “ผู้ใด

(1) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือ โดยการค้า เพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพหรือสิ่งอื่นใดอันลามก

(2) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว แจกจ่ายหรือแสดงอวดแก่ประชาชน หรือให้เช่าวัตถุหรือสิ่งของเช่นว่านั้น

(3) เพื่อจะช่วยการทำให้แพร่หลาย หรือการค้าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว โฆษณาหรือโฆษณาโดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรานี้ หรือโฆษณาหรือโฆษณาว่าวัตถุ หรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้วจะหาได้จากบุคคลใด หรือโดยวิธีใด

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

บทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 เป็นบทบัญญัติที่เปลี่ยนวัตถุแห่งการกระทำจากบุคคลเป็นสิ่งของและแก้ไขอัตราโทษให้หนักขึ้น²⁸ ทั้งนี้เพื่อมิให้สิ่งลามกอนาจารถูกเผยแพร่ไปสู่สาธารณชน ทั้งนี้ให้เกิดความเสียหายต่อสังคมและจารีตประเพณี

หลักการของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 คือ “adult and alone” คือ หากมีวุฒิภาวะแล้ว (adult) และมีไว้เป็นส่วนตัว (alone) ไม่นำไปเผยแพร่ โฆษณา ย่อมไม่มีความผิด บทบัญญัติ

²⁸ จิตติ ดิงศักดิ์. (2548). *กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 1* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: จีระราชการพิมพ์. หน้า 801.

ดังกล่าวได้บัญญัติห้ามการกระทำใด ๆ ที่จะทำให้สิ่งลามกเผยแพร่สู่สาธารณชน ความผิดเน้นที่การเผยแพร่ มี 3 ความผิด คือ²⁹

ความผิดที่ 1 ตามอนุมาตรา 1 โดยมีองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบภายนอก (อนุมาตรา (1))

(1) ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้า หรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกป็นนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไป หรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด

(2) ซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพหรือสิ่งอื่นใดอันลามก

(3) โดยการค้า (ถ้าไม่เข้าองค์ประกอบข้อ (3) ต้องกระทำโดยมีมูลเหตุชักจูงใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้)

องค์ประกอบภายใน

(1) เจตนาธรรมดา

(2) ถ้าไม่ได้กระทำโดยการค้า อันเป็นองค์ประกอบภายนอกข้อ (3) ต้องกระทำโดยมีมูลเหตุชักจูงใจอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า

(ข) เพื่อการแจกจ่ายแก่ประชาชน

(ค) เพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน

ความผิดที่ 2 ตามอนุมาตรา 2 โดยมีองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบภายนอก (อนุมาตรา (2))

(1) กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(ก) ประกอบการค้า

(ข) มีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้า

(ค) แจกจ่ายแก่ประชาชน

(ง) แสดงอวดแก่ประชาชน

(จ) ให้เช่า

(2) วัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวในความผิดที่ 1

องค์ประกอบภายใน คือ เจตนาธรรมดา

²⁹ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2560). *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและโทษ* (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: วิญญูชน. หน้า 220-222.

การประกอบการค้าหรือมีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องในการค้ากับวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าว เช่น เป็นผู้ให้ทุน เป็นคนกลางรับของมาจ่ายแจกหรือแสดงอวดแก่ประชาชน ให้เช่าวัตถุหรือสิ่งของอันลามก แต่หากเป็นการเก็บไว้เองเป็นการส่วนตัว ไม่จำหน่ายแจกแก่ประชาชนไม่ผิดตามมาตรา

ความผิดที่ 3 ตามอนุมาตรา 3 โดยมีองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบภายนอก (อนุมาตรา (3))

โฆษณาหรือไขข่าวโดยประการใด ๆ

(ก) ว่าบุคคลกระทำความผิดตามมาตรา หรือ

(ข) ว่าวัตถุหรือสิ่งลามกดังกล่าวแล้วจะหาได้จากบุคคลใดหรือโดยวิธีใด

องค์ประกอบภายใน

(1) เจตนาธรรมดา

(2) มูลเหตุชกุงใจอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(ก) เพื่อจะช่วยให้แพร่หลายซึ่งวัตถุหรือสิ่งของดังกล่าวแล้ว หรือ

(ข) เพื่อจะช่วยให้การค้าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว

การโฆษณา คือ ทำให้แพร่หลายให้รู้กันทั่วไปหรือไขข่าวโดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตราหรือโฆษณาหรือไขข่าวว่าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้วจะหาได้จากบุคคลใดหรือโดยวิธีใด โดยมี “มูลเหตุชกุงใจ” เพื่อจะช่วยให้แพร่หลาย หรือการค้าวัตถุหรือสิ่งของลามกนั้น เช่น บอกต่อ ๆ ไปว่าจะหาซื้อวิธีโอหนังสือลามกได้จากใครร้านไหนเพื่อให้ผู้รับฟังไปหาซื้อ เป็นต้น

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 388 “ผู้ใดกระทำการอันควรขายหน้าต่อหน้าธารกำนัล โดยเปลือยหรือเปิดเผยร่างกาย หรือกระทำการลามกอย่างอื่น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”

1) องค์ประกอบภายนอก³⁰

(1) การกระทำการอันควรขายหน้า

(2) โดยเปลือยหรือเปิดเผยร่างกาย หรือกระทำการลามกอย่างอื่น

(3) ต่อหน้าธารกำนัล

2) องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานนี้ คือ กระทำโดยมีเจตนากระทำการอันควรขายหน้าหรือกระทำการอันลามก

³⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 437-438.

“กระทำโดยเจตนา” คือ กระทำโดยรู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด และในขณะที่ผู้กระทำประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น “กระทำโดยเจตนา” จึงประกอบไปด้วยสองส่วน คือ “ส่วนรู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด” เรียกสั้น ๆ ว่า “ส่วนรู้” กับ “ส่วนประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผล” เรียกสั้น ๆ ว่า “ส่วนต้องการ”

ดังนั้น “กระทำโดยมีเจตนากระทำการอันควรขายหน้าหรือกระทำการอันลามก” ก็คือ การที่ผู้กระทำรู้ว่าการกระทำนั้นเป็นการกระทำอันควรขายหน้าหรือกระทำการอันลามก และผู้กระทำต้องการกระทำเช่นนั้น

“ต่อหน้าธารกำนัล” คือ กระทำในที่ที่ประชาชนอาจเห็นได้

“เปลือยกาย” คือ การไม่มีสิ่งปกปิดร่างกายใด ๆ

“เปิดเผยร่างกาย” หมายความว่าเฉพาะการเปิดเผยอวัยวะที่ควรปกปิด

“กระทำการลามกอย่างอื่น” เช่น ชายหญิงแสดงความใคร่ต่อกัน การกระทำลามกอย่างอื่นไม่ได้หมายความว่าเฉพาะแต่เรื่องเกี่ยวกับกายเท่านั้น การกระทำทางวาจาก็อาจมีได้

กล่าวโดยสรุป คือ การเผยแพร่ภาพลามกอนาจารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 และมาตรา 388 ซึ่งเป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายหลายบทต้องลงโทษบทหนัก คือ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 ระวังโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เมื่อพิจารณาจากโทษที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับจะพบว่าไม่ได้สัดส่วนกับความเสียหายที่เกิดขึ้น เนื่องจากการเผยแพร่ภาพลามกผ่าน สื่อสังคมออนไลน์เป็นการกระทำอันส่งผลกระทบต่อเด็ก เยาวชนซึ่งได้รับข้อมูลและต่อสังคม ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการเพิ่มบทลงโทษสำหรับการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าว เพื่อให้ได้สัดส่วนกับความเสียหายจากการกระทำความผิดเพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้งป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดหรือมีการลอกเลียนแบบการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าว

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287/1 “ผู้ใดครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็กแก่ผู้อื่นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ความผิดมี 2 ลักษณะ คือ การครอบครอง และการส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก³¹

³¹ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 29. หน้า 223.

มาตรา 287/1 วรรคแรก การครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก
องค์ประกอบภายนอก

(1) ครอบครอง มีความหมายเดียวกับในเรื่องลักทรัพย์

(2) สื่อลามกอนาจารเด็ก เป็นไปตามมาตรา 1(17)

องค์ประกอบภายใน เจตนาธรรมดา คือ ผู้กระทำความผิดรู้ว่าผู้ที่อยู่ในสื่อดังกล่าวเป็นเด็กอายุ
ไม่เกิน 18 ปี หากไม่รู้ก็ไม่เป็นความผิด เพราะขาดเจตนาตามมาตรา 59 วรรคสาม

เจตนาพิเศษ คือ เพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

มาตรา 287/1 วรรคสอง การส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก³²

เป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคแรกได้ส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก โดยการส่ง
ต่อ ที่จะเป็นความผิดตามวรรคสองจะต้องเป็นผู้ครอบครองตามวรรคหนึ่งก่อน

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287/2 การเผยแพร่สื่อลามกอนาจารเด็ก มีบทบัญญัติแห่ง
กฎหมายบัญญัติไว้ว่า “ผู้ใด

(1) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือ โดยการค้า เพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อการแสดงอวด
แก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกป
นอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก

(2) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก
แจกจ่ายหรือแสดงอวดแก่ประชาชน หรือให้เช่าสื่อลามกอนาจารเด็ก

(3) เพื่อจะช่วยให้แพร่หลาย หรือการค้าสื่อลามกอนาจารเด็กแล้ว โฆษณาหรือไข
ข่าวโดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรานี้ หรือ โฆษณาหรือไขข่าวว่า
สื่อลามกอนาจารเด็กดังกล่าวแล้วจะหาได้จากบุคคลใด หรือโดยวิธีใด

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท”

การเผยแพร่สื่อลามกอนาจารเด็ก มีความผิดอยู่ 3 ลักษณะ คือ³³

ความผิดที่ 1 ตามอนุมาตรา 1 โดยมีองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบภายนอก (อนุมาตรา (1))

(1) ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกนอก
ราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด

(2) ซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก

³² สหรัฐ กิติ สุกการ. (2560). *หลักและคำพิพากษา: กฎหมายอาญา* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์
พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). หน้า 456.

³³ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 29. หน้า 223-225.

(3) โดยการค้า (ถ้าไม่เข้าองค์ประกอบข้อ (3) ต้องกระทำโดยมีมูลเหตุชกแจงใจ อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังจะกล่าวต่อไปนี้)

องค์ประกอบภายใน

(1) เจตนาธรรมดา

(2) ถ้าไม่ได้กระทำโดยการค้า อันเป็นองค์ประกอบภายนอกข้อ (3) ก็ต้องกระทำโดยมูลเหตุชกแจงใจอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(ก) เพื่อประสงค์แห่งการค้า

(ข) เพื่อการแจกจ่ายแก่ประชาชน หรือ

(ค) เพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน

การทำ ผลิต อาจทำขึ้นเอง เช่น เขียนเรื่องลามก วาดภาพ หรือตัดต่อภาพ การมีไว้อาจได้รับมาจากผู้อื่นหรือซื้อมา แต่การทำ ผลิต มีไว้เป็นส่วนตัวมิใช่เพื่อเป็นการค้าก็มีความผิด เพราะมีไว้ในครอบครอง ตามมาตรา 287/1

ความผิดที่ 2 ตามอนุมาตรา 2 โดยมีองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบภายนอก (อนุมาตรา (2))

(1) กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(ก) ประกอบการค้า

(ข) มีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้า

(ค) จ่ายแจกแก่ประชาชน

(ง) แสดงอวดแก่ประชาชน หรือ

(จ) ให้เช่า

(2) สือลามกอนาจารเด็ก

องค์ประกอบภายใน เจตนาธรรมดา

ความผิดที่ 3 ตามอนุมาตรา 3 โดยมีองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบภายนอก (อนุมาตรา (3)) โฆษณาหรือไขข่าวด้วยประการใด ๆ

(ก) ว่าบุคคลกระทำความผิดตามมาตรานี้ หรือ

(ข) ว่าวัตถุหรือสิ่งลามกดังกล่าวแล้วจะหาได้จากบุคคลใดหรือโดยวิธีใด

องค์ประกอบภายใน

(1) เจตนาธรรมดา

(2) มูลเหตุชกแจงใจอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(ก) เพื่อจะช่วยการทำให้แพร่หลายซึ่งวัตถุหรือสิ่งของดังกล่าวแล้ว หรือ

(ข) เพื่อจะช่วยการค้าสื่อลามกอนาจารเด็ก ดังกล่าวแล้ว

กล่าวโดยสรุปคือ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287/1 เป็นบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับกรณีการมีสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ในครอบครองเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศสำหรับตนเองหรือผู้อื่น และหากมีสื่อลามกอนาจารเด็กเพื่อประโยชน์ในทางการค้า เผยแพร่สื่อลามกอนาจารเด็ก ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287/2 แล้วแต่กรณีซึ่งจะเห็นได้ว่าโทษที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับมีอัตราโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 เพื่อเป็นการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาผลประโยชน์ในทางเพศ เนื่องจากผู้วิจัยมุ่งศึกษาการเผยแพร่ภาพลามกผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้กระทำความผิดมีอายุมากกว่าสิบแปดปี ซึ่งหากพิจารณาโทษที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับจากการกระทำความผิดดังกล่าว โทษที่จะได้รับนั้นคือโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 ซึ่งมีอัตราโทษน้อยกว่าที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการบัญญัติความรับผิดกรณีการเผยแพร่ภาพลามกผ่านสื่อสังคมออนไลน์ไม่ว่าเพื่อเจตนาธรรมดาหรือเจตนาพิเศษเพื่อการโฆษณาขายสินค้าหรือหากำไร เป็นบทบัญญัติความรับผิดเฉพาะไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษที่เหมาะสมกับเจตนาในการกระทำความผิด

3.3.3 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

ปัจจุบันระบบคอมพิวเตอร์ถือเป็นส่วนสำคัญในการดำรงชีวิตและกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ การกระทำใด ๆ ที่ทำให้ระบบคอมพิวเตอร์ไม่สามารถทำงานได้ หรือทำให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์เกิดข้อผิดพลาด ทำลายข้อมูลของบุคคล ล้วงรู้หรือแก้ไขโดยมิชอบ หรือใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะอันลามก เหล่านี้ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคม เศรษฐกิจ ความมั่นคงของรัฐ รวมทั้งความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องออกพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันข้อมูลอันลามก ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 คือ มาตรา 14 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า

มาตรา 14 “ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่

น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความคิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือ โครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) และ (4)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้”

บทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะอันลามกในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มาตรา 14 บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับ ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ... (4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้”

ความผิดฐานนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลอันลามก มีองค์ประกอบความผิดดังนี้³⁴

องค์ประกอบภายนอก

(1) ผู้ใด

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและ

(3) ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

องค์ประกอบภายใน คือ เจตนาธรรมดา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59

³⁴ มานิตย์ จุมปา. (2554). *คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิทยุชน. หน้า 102.

กล่าวโดยสรุปคือ การเผยแพร่ภาพสดลามกผ่านสื่อสังคมออนไลน์อาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 มาตรา 388 ดังที่ผู้วิจัยกล่าวไว้แล้วข้างต้น และการกระทำความผิดดังกล่าวยังเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (4) เป็นการกระทำความผิดเดียว ผิดกฎหมายหลายบทต้องลงโทษบทหนัก คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 ระวังโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เมื่อพิจารณาจากโทษที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับประกอบกับลักษณะของการกระทำความผิด โดยการเผยแพร่ภาพสดลามกผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ทำการเผยแพร่โดยไม่สามารถตรวจสอบก่อนการเผยแพร่ และไม่สามารถระงับการเผยแพร่การกระทำความผิดดังกล่าว ในขณะที่ทำการเผยแพร่ได้ ทั้งในปัจจุบันจะพบว่ามีการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น โดยมีได้เกรงกลัวต่อกฎหมายแต่อย่างใด ซึ่งเห็นได้จากที่ปรากฏเป็นข่าวตามสื่อต่าง ๆ ที่ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ทำการเผยแพร่ภาพสดลามกอนาจารในลักษณะโป๊ เปลือย เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับชม จนกลายเป็นที่รู้จักของคนในโลกออนไลน์ มีผู้ติดตามจำนวนมากหรือที่มักเรียกกันว่าเน็ตไอดอล หรือใช้จุดดึงดูดจากการเผยแพร่ภาพสดที่มีลักษณะลามกอนาจารเพื่อเป็นจุดดึงดูดผู้รับชมและโฆษณาขายสินค้าหรือหากำไร ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าเพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้งมิให้มีการกระทำหรือการลอกเลียนแบบการกระทำในลักษณะดังกล่าว จึงควรมีการกำหนดความผิดและบทลงโทษสำหรับการเผยแพร่ภาพสดลามกให้เป็นความผิดเฉพาะ และมีโทษมากกว่าที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มาตรา 14